

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 17.4.2007
KOM(2007) 187 lõplik

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruse (EÜ) nr 437/2003
(reisijate, kauba ja posti õhuvvedu käsitlevate statistiliste aruannete kohta) rakendamisel
omandatud kogemuste kohta**

SISUKORD

	KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE.....	3
1	SISSEJUHATUS.....	3
1.1	TAUST JA EESMÄRGID.....	3
1.2	POLIITILINE KONTEKST.....	4
1.3	RAKENDUSEESKIRJAD.....	5
1.4	LIKMESRIIKIDE JA TEISTE RIIKIDE HÕLMATUS.....	5
2	MÄÄRUSE RAKENDAMINE.....	6
2.1	ESINENUD PROBLEEMID.....	6
2.1.1	Kohustuste täitmine.....	6
2.1.2	Andmeid esitavate riikide kohustused seoses määruse rakendamise ja korrapärase andmeesitusega.....	8
2.1.3	Andmete kogumine, koondamine ja kinnitamine.....	9
2.1.4	Metodoloogilised probleemid.....	9
2.2	TULEMUSED.....	9
2.2.1	Andmete edastamine ja kinnitamine.....	9
2.2.2	Metodoloogilised juhised.....	10
2.2.3	Andmete avaldamine.....	10
3	KOKKUVÕTE.....	12
3.1	LÜHIAJALISED SUUNDUMUSED.....	12
3.2	PIKAAJALISED SUUNDUMUSED.....	12

TABELID

Tabel 1:	Määruse nõuete järgimine: andmete esitamine aastate kaupa.....	7
Tabel 2:	Määruse nõuete järgimine: andmeid esitavate lennujaamade arv andmekogumite ja aastate kaupa.....	8
Tabel 3:	Reisijate, kauba ja posti õhuvedu riikide kaupa: 2005. aasta andmed ja kasv aastatel 2003–2005.....	11

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määruse (EÜ) nr 437/2003 (reisijate, kauba ja posti õhuvedu käsitlevate statistiliste aruannete kohta) rakendamisel omandatud kogemuste kohta

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 437/2003 reisijate, kauba ja posti õhuvedu käsitlevate statistiliste aruannete kohta¹ artikli 9 lõikes 2 on sätestatud, et komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande määruse rakendamisel omandatud kogemuste kohta. Käesoleva aruande eesmärk on täita kõnealune kohustus, kuivõrd andmete kogumise esimesed kolm aastat on möödunud (2003–2005).

Õigusakti tausta, eesmärkide ja poliitilise konteksti üldisele kirjeldusele järgneb määruse rakendamisega seotud probleemide arutelu. Aruandes esitatakse ka teave peamiste saavutatud tulemuste kohta. Viimases osas tehakse kokkuvõtte ja kirjeldatakse võimalikke edasisi suundumusi.

Kõnealuse määruse rakendamise tulemusel on Euroopa reisijate ja kauba õhuvedu käsitlev üksikasjalik teave muutunud kättesaadavamaks, samuti on paranenud andmete kvaliteet ja ajakohasus. Liikmesriigid on teinud jõupingutusi määruse nõuete täitmiseks ja enamik neist esitab kõik nõutud andmed sätestatud tähtaegadeks.

1 SISSEJUHATUS

1.1 TAUST JA EESMÄRGID

Õhuvedusid käsitlevate statistiliste andmete vabatahtlik kogumine, mis põhines liikmesriikide vahel kokku lepitud meetodikal, algas 2003. aastal. Määruse nr 437/2003 vastuvõtmisega muudeti juba kasutatav meetodika ametlikuks ning laiendati esitatavate andmete ulatust, lisades nende hulka mõningaid täiendavaid elemente. Seega on määruse eesmärk varustada komisjoni, teisi ELi institutsioone, liikmesriikide valitsusi ja üldsust võrreldavate, usaldusväärsete, ühtlustatud, korrapäraste ja terviklike statistiliste andmetega reisijate, kauba ja posti õhuveo suundumuste kohta Euroopa Liidus.

Määruse nr 437/2003 võib kokku võtta järgmiselt.

- Andmete esitamise kohustus on määratletud lennujaama tasandil. Vastajate koormuse jaotamiseks on määratletud mõned lennujaamade rühmad, kusjuures keskmise suurusega ning suured lennujaamad on kohustatud esitama rohkem andmeid, väiksematelt lennujaamadelt nõutakse aga vähem andmeid või on nad andmete esitamise kohustusest koguni vabastatud.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 437/2003, 27. veebruar 2003, reisijate, kauba ja posti õhuvedu käsitlevate statistiliste aruannete kohta, EÜT L 66, 11.3.2003, lk 1.

- Määratletud on kaks tasandit, mille kohta andmeid esitatakse: teekonnaosad ja lennu lähte-/sihtpunktid. See on oluline Euroopa Liidu siseste ja väliste õhustranspordivoogude jälgimiseks õhusõiduki liikumise (teekonnaosade) või reisijate/kauba liikumise (lennu lähte-/sihtpunktide) alusel ning otseste transiitreisijate tuvastamiseks.
- Andmed tuleb esitada eraldi saabumiste ja lahkumiste kohta ning regulaar- ja mitteregulaarlendude kohta. See võimaldab üksikasjalikult analüüsida sissetulevaid ja väljaminevaid vooge ning regulaar- ja mitteregulaarlendude erinevat mõju eelkõige Euroopa Liidu välistel lendudel.
- Samuti on ette nähtud lennuettevõtja andmete esitamine, kuigi seda ei ole määruses eraldi sätestatud. See on oluline, et jälgida turgude liberaliseerimist, eelkõige konkurentsitaset erinevatel marsruutidel ja odavlennufirmade kasutuselevõttu.
- Teekonnaosade andmetele on lisatud kolm täiendavat muutujat: lendude arv, õhusõiduki liik ja reisijakohtade arv. Need andmed on vajalikud, et analüüsida üksikasjalikult lennujaamadevahelisi liiklusvooge ummikute, mahtude ja sõidukipargi kasutamise seisukohast.

1.2 POLIITILINE KONTEKST

Ühtse transpordipoliitika väljatöötamine vajab võimalikult põhjalikke teadmisi reisijate ja kauba õhuveo ulatuse ja arengu kohta. Valges raamatus „Euroopa transpordipoliitika aastal 2010: aeg otsustada”² on sätestatud, et ühenduse transpordipoliitika eesmärk on aidata varustada eurooplasi tõhusa ja tulemusliku transpordisüsteemiga. Sama eesmärki peetakse silmas ka valge raamatu vahekokkuvõttes,³ kuigi viimane on suunatud rohkem jätkusuutliku liikuvuse tagamisele Euroopas. Seega kasutatakse ühenduse lennundusstatistikat ELi transpordipoliitika ja muude strateegiate, näiteks siseturu toimimise, suunamiseks, jälgimiseks ja hindamiseks.

Kõnealused andmed muutuvad ELi otsustusprotsessis üha olulisemaks. Näiteks kasutatakse kõnealust teavet komisjonile omistatud pädevusest tulenevalt üha enam kolmandate riikidega peetavate õhustranspordilepingute läbirääkimiste ettevalmistamises. Kõnealuseid andmeid kasutatakse ka lennuliikluse korraldamisel, reisija- ning kaubavoogude mõõtmisel ning transpordiliikide jagunemise arvutamisel Euroopa Liidus. Andmete kasutamise teine näide on Euroopa Liitu saabujate üle arvestuse pidamine lennujaamades.

Reisijaid käsitlevad andmed muutuvad olulisemaks, kuna piletite broneerimine arvutipõhises broneerimissüsteemides ei anna kogu turust enam täielikku ülevaadet, sest pileteid broneeritakse üha rohkem Interneti kaudu. Lisaks sellele on andmeid teenuseliikide (regulaar- ja mitteregulaarlennud) kohta raske koguda teistest allikatest ning see on eriti oluline mõnel Euroopa Liidu välisel marsruudil, kus reisijateveol on valdavad mitteregulaarlennud.

Kaubavedude puhul võimaldab andmete parem katvus ja kvaliteet kasutada kõnealust teavet, mida teistest allikatest ei ole võimalik saada, sagedamini.

² KOM(2001) 370, 12. september 2001.

³ KOM(2006) 314, 22. juuni 2006: „Liikumisvõimeline Euroopa – jätkusuutlik liikuvus meie mandril – Euroopa Komisjoni 2001. aasta transpordipoliitika valge raamatu vahekokkuvõte”.

Veel mõned näited kõnealuste andmete kasutamise kohta poliitika kujundamisel:

- määruse nõuete kohaselt lennujaama tähistest teatamise võimalus aitab teostada järelevalvet konkurentsi ja riigiabi üle;
- keskmise suurusega ja väikeste lennujaamade kohta kogutud andmeid saab kasutada regionaalpoliitilistel eesmärkidel;
- Euroopa Lennundusohutusamet on huvitatud andmete kasutamisest ohutuse tagamiseks;
- andmeid on võimalik kasutada ka keskkonnapoliitilistel eesmärkidel (nt heited ja müra).

1.3 RAKENDUSEESKIRJAD

Määrusega nr 437/2003 on komisjonile antud volitused määruse rakendamiseks artiklites 10 ja 11 sätestatud komiteemenetluse kaudu. Eurostat on kasutanud kõnealust menetlust määruse rakendamise erinevaid tahke hõlmavate eeskirjade vastuvõtmisel. Kõnealused eeskirjad võetakse vastu komisjoni määrustena pärast seda, kui statistikaprogrammi komitee on esitanud oma arvamuse.

Seni on vastu võetud kaks rakendusmäärust ning 2007. aastal võetakse menetluse lõppedes vastu veel üks rakendusmäärus.

Komisjoni määruses nr 1358/2003⁴ on sätestatud rakenduseeskirjade terviklik kogum, konkreetsetelt ühenduse lennujaamade loend, lubatud erandid liikmesriikide kaupa, andmete edastamise tehniline korraldus ning samuti parandatud ja täiustatud mõisted, nomenklatuur, tähised ja esitatavad andmekogumid.

Komisjoni määruse nr 546/2005⁵ peamine eesmärk on kajastada Euroopa Liidu laienemist 2004. aastal kümne uue liikmesriigi võrra, sest määruses on loetletud uute liikmesriikide lennujaamad ning nende poolt taotletud erandid.

2007. aastal kavatakse vastu võtta uus komisjoni määruse eelnõu. Määruses esitatakse ühenduse lennujaamade täielik parandatud loend, mida kohaldatakse alates 2007. aasta jaanuarist. Loend ei sisalda erandeid, sest need aegusid juba 2006. aastal.

1.4 LIIKMESRIIKIDE JA TEISTE RIIKIDE HÕLMATUS

Määrust nr 437/2003 kohaldatakse vahetult ja tervikuna kõikides liikmesriikides. Seda ei pea liikmesriikide õigusesse üle võtma. Määruses on siiski sätestatud võimalus teha teatavate lennujaamade, andmekogumite ja muutujate puhul erand vastavalt konkreetsetele eeskirjadele ning kuni kolmeks aastaks (kuni 2005. aastani (k.a)).

⁴ Komisjoni 31. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1358/2003, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 437/2003 reisijate, kauba ja posti õhuvvedu käsitlevate statistiliste aruannete kohta ja muudetakse selle I ja II lisa, ELT L 194, 1.8.2003, lk 9.

⁵ Komisjoni 8. aprilli 2005. aasta määrus (EÜ) nr 546/2005, millega kohandatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 437/2003 seoses tähiste andmisega andmeid esitavatele riikidele ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1358/2003 seoses ühenduse lennujaamade loendi ajakohastamisega, ELT L 91, 9.4.2005, lk 5.

Rumeenia ja Bulgaaria on mõlemad kuulutanud oma valmisolekut järgida kõnealusel valdkonnas kuni liitumiseni täielikult Euroopa Liidu õigusnorme, taotlemata seejuures mingeid erandeid. Nimetatud kahe uue liikmesriigi lennujaamade loend on lisatud Bulgaaria ja Rumeenia ühinemislepingu statistikaõigustiku tehnilistele kohanduste peatükile.

Kandidaatriigid Horvaatia ja Türgi esitavad koondandmed lennujaamade kohta, samas endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik andmeid ei esita.

2003. aastal lülitati määrus nr 437/2003 EMP Ühiskomitee otsusega ametlikult Euroopa Majanduspiirkonna lepingu XXI lisasse (statistika).⁶ Kõnealusel otsuse kohaselt peavad Island ja Norra esitama määrusega ette nähtud andmed, Liechtenstein aga on andmete esitamise kohustusest vabastatud.

Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise statistikaalase koostöökokkuleppe kohaselt esitab määruse põhimõtetele vastavad andmed ka Šveits.⁷

2 MÄÄRUSE RAKENDAMINE

2.1 ESINENUD PROBLEEMID

2.1.1 Kohustuste täitmine

Määruses sätestatud andmete esitamise kohustuse täitmine on vaatlusalusel perioodil paranenud. Kuigi 2003. aastal esitati üldiselt üsna täielikud andmed, esines mõnes riigis probleeme seoses andmeesituse korrapärasusega või esitati mõned andmed lünklikult (õhusõidukite liikumine, transiitreisijad või reisijakohtade arv). Kahel järgneval aastal olukord paranes, eriti seoses andmekogumite korrapärasusega, mida järgitakse nüüd täielikult.

Tabelis 1 on näidatud andmete esitamine aastatel 2003–2005 andmekogumite ja esitamise korrapärasuse kaupa. Määruse nr 1358/2003 kohaselt tuleb andmekogumid A1 ja B1 esitada igakuiselt (vaid 2003. aastal võis need esitada kord kvartalis) ning andmekogum C1 vähemalt kord aastas.

⁶ EMP Ühiskomitee 26. septembri 2003. aasta otsus nr 132/2003, millega muudetakse EMP lepingu XXI lisa (statistika), ELT L 331, 18.12.2003, lk 68.

⁷ Alla kirjutatud 26. oktoobril 2004. aastal ja heaks kiidetud nõukogu 27. veebruari 2006. aasta otsusega Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise statistikaalase kokkuleppe kohta, ELT L 90, 28. märts 2006, lk 1–21.

Tabel 1. Määruse nõuete järgimine: andmekogumite esitamine aastate kaupa

	2003			2004			2005		
	A1	B1	C1	A1	B1	C1	A1	B1	C1
Belgia	M	M	Q	M	M	A/M	M	M	A/M
Tšehhi Vabariik	Q	Q	Q	M/Q	M/Q	M/Q	M	M	M
Taani	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Saksamaa	M	M	A	M	M	A	M	M	-
Eesti	Q	-	Q	Q	Q	Q/A	M	M	Q
Kreeka	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Hispaania	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Prantsusmaa	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Iirimaa	M	-	-	M	M	A/M	M	M	A/M
Itaalia	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Küpros	Q	Q	Q	M/Q	M/Q	M/Q	M	M	M
Läti	M	-	Q	M	M	M/Q	M	M	M
Leedu	-	A	Q	-	Q	Q	M	M	M
Luksemburg	A	-	A	A	-	-	M	-	-
Ungari	M	M	M	M	M	M	M	M	A/M
Malta	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Madalmaad	M	M	A	M	M	-	M	M	-
Austria	M	M	A	M	M	A	M	M	A
Poola	-	-	A	M	M	A/M	M	M	A/M
Portugal	Q	Q	Q	M	M	M	M	M	M
Sloveenia	-	-	M	M	M	M	M	M	M
Slovakkia	Q	Q	Q	M/Q	M/Q	M/Q	M	M	M
Soome	M	M	A/M	M	M	A/M	M	M	A/M
Rootsi	M	-	M	M	M	M	M	M	M
Ühendkuningriik	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Bulgaaria	-	-	M	-	-	M	-	-	M
Rumeenia	-	Q	Q	Q	Q	Q	M	M	M
Horvaatia	-	-	-	-	-	A	-	-	A
Türgi	-	-	M	-	-	M	-	-	M
Island	M	M	A/M	M	M	A/M	M	M	A/M
Norra	M	M	M	M	M	M	M	M	M
Šveits	Q	Q	A	M	M	A	M	M	A

Tähis: M: kuu; Q: kvartal; A: aasta; -: esitamata

Teatavates liikmesriikides esineb siiski veel mõningaid probleeme. Peamised probleemid, mis tuleb lahendada, on kaubavedusid käsitlevate nõuetekohaste andmete esitamine, andmekogumi C1 esitamine ning reisijakohti käsitlevate andmete kvaliteet. Enamikul juhtudel rakendavad asjaomased riigid parandusmeetmeid või on välja töötanud kavad oma süsteemide täiustamiseks, et tagada täielik vastavus määruse nõuetele.

Erandite taotlemise suhtes ei ole erilisi probleeme esinenud. Erandit taotlenud riigid on alustanud vajalike andmete esitamist pärast erandi aegumist. Mõned riigid on isegi otsustanud jätta erand lõpuni kasutamata ning esitanud andmeid enne, kui see muutus kohustuslikuks. Andmeid esitavate lennujaamade arv eri riikides on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Määruse nõuete järgimine: andmeid esitavate lennujaamade arv andmekogumite ja aastate kaupa.

	2003			2004			2005		
	A1	B1	C1	A1	B1	C1	A1	B1	C1
Belgia	1	1	1	2	2	5	2	2	5
Tšehhi Vabariik	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Taani	8	3	9	10	10	10	10	10	10
Saksamaa	70	69	40	68	68	40	71	71	:
Eesti	1	:	1	1	1	2	1	1	2
Kreeka	38	38	38	38	38	38	38	38	38
Hispaania	33	33	38	33	33	39	33	33	39
Prantsusmaa	80	80	80	64	64	64	66	66	66
Iirimaa	3	:	:	3	3	11	6	6	11
Itaalia	30	30	42	34	34	42	34	34	43
Küpros	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Läti	1	:	2	1	1	2	1	1	2
Leedu	:	1	3	:	1	3	3	3	3
Luksemburg	1	:	1	1	:	:	1	:	:
Ungari	1	1	1	1	1	1	1	1	3
Malta	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Madalmaad	5	5	5	5	5	:	5	5	:
Austria	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Poola	:	:	12	1	1	12	1	1	10
Portugal	9	9	9	9	9	10	10	10	10
Sloveenia	:	:	1	1	1	1	1	1	1
Slovakkia	2	2	2	2	2	6	2	2	6
Soome	31	28	26	31	30	26	30	30	26
Rootsi	18	:	42	18	3	42	18	3	32
Ühendkuningriik	47	47	60	47	47	61	48	48	61
Bulgaaria	:	:	4	:	:	4	:	:	4
Rumeenia	:	17	17	16	16	16	3	3	9
Horvaatia	:	:	:	:	:	8	:	:	9
Türgi	:	:	14	:	:	15	:	:	14
Island	1	1	24	1	1	24	1	1	24
Norra	81	54	133	81	55	137	82	52	166
Šveits	7	7	62	7	7	62	7	7	7

2.1.2 Andmeid esitavate riikide kohustused seoses määruse rakendamise ja korrapärase andmeesitusega

Enamik andmeid esitavaid riike on pidanud määrusele vastavuse saavutamiseks rakendada uue andmete kogumise ja koondamise süsteemi. Teistes riikides on tulnud olemasolevaid süsteeme laiendada või kohandada. Üksikutel juhtudel ei ole konkreetseid meetmeid võetud, sest olemasolevad süsteemid vastavad nõuetele. Tuleb märkida, et määrus ei näinud ette rahalise abi andmist määruse rakendamise kulude katmiseks.

Enamik andmeid esitavatest riikidest peab andmete korrapärase esitamisega seotud töökoormust vastuvõetavaks. Mõnes riigis on see siiski väga koormav, eriti algandmeid esitavatele lennujaamadele.

Euroopa statistikasüsteemi programmeerimise ja kooskõlastamise töörühma 2006. aastal alustatud katseuuringu käigus ilmnis, et olukord on väga ebaühtlane ja aruandluse keskmised aastased kulud andmeid esitava lennujaama kohta on riigiti väga erinevad. Teataval määral kajastab see Eurostatile andmete esitamise eest vastutava pädeva riikliku asutuse erinevat positsiooni oma riigi andmete esitajate suhtes, kelleks on tavaliselt lennujaamad. Riiklik pädev asutus võib olla riigi statistikaamet, tsiviillennuamet, transpordiministeerium või andmeid esitavates riikides, kus on ainult üks lennujaam, isegi lennujaama juhtkond.

2.1.3 Andmete kogumine, koondamine ja kinnitamine

Andmeid esitavates riikides toimub andmete kogumine ja koondamine traditsioonilise alt üles teabevoona. Üldiselt alustatakse andmete kogumist lennuettevõtjatest ja/või käitlejatest, kes esitavad lennujaamale andmed üldjuhul elektrooniliselt. Seejärel edastavad lennujaamad teabe riiklikule pädevale asutusele, kes teabe koondab, kinnitab ja Eurostatile edastab.

Siiski esineb erinevusi kõnealuselt üldisest teabevoost. Mõnel juhul kasutavad lennujaamad teabe esitamiseks oma andmebaase või allikaid, eriti andmekogumisse C1 kuuluvate muutujate, näiteks õhusõidukite liikumise andmete puhul. Mõnikord esitavad lennuettevõtjad või käitlejad andmed otse riiklikule pädevale asutusele.

Kõik riiklikud pädevad asutused kontrollivad andmeid enne nende esitamist Eurostatile, kasutades sisemisi kontrollmenetlusi ja/või Eurostati antud eelkontrolli tarkvara. Kontrollimise eeskirjad hõlmavad süsteemi paljusid tahke, sealhulgas andmete formaati, kodeerimist, andmekogumite ja muutujate kokkusobivust jne.

2.1.4 Metodoloogilised probleemid

Määruse nr 1358/2003 rakendamise metodoloogilise korraldusega on sätestatud üldine raamistik, et tagada ühtne andmekogumine ning võrreldavad tulemused. Vaatlusalusel ajavahemikul suuremaid metodoloogilisi probleeme ei esinenud.

2.2 TULEMUSED

2.2.1 Andmete edastamine ja kinnitamine

Määruse nr 437/2003 artiklis 7 on sätestatud, et andmed tuleb edastada hiljemalt kuus kuud pärast vaatlusajavahemiku lõppu. Käsitletaval ajavahemikul on kõnealust tähtaega järgitud märkimisväärselt paremini. Praegu peetakse nimetatud tähtajast üldiselt kinni ja paljudel juhtudel on see oluliselt lühenenud.

Andmete edastamise tehniline korraldus on ühtlustatud. Andmed edastatakse Eurostatile elektrooniliselt, järgides andmefailide nõuetekohast ülesehitust ning andmete nõuetekohast formaati. See võimaldab kanda andmed kiiresti Eurostati andmebaasi ning avastada varakult põhilised vead ning tundmatud tähised.

Pärast andmete kandmist Eurostati andmebaasi kohaldatakse üksikasjalikke kinnitamismenetlusi, et tagada edastatud andmete kvaliteet. Kontrollitakse andmekogumite sisemist järjepidevust, ajalist järjepidevust, andmekogumite

kokkusobivust ning võrreldakse kahe andmeid esitava riigi ühiseid marsruute käsitlevaid andmeid.

Andmete üldist kvaliteeti võib pidada kõrgeks. Selline järeldus põhineb tugeva ühtse metodoloogilise raamistiku rakendamisel, andmete kogumiseks, koondamiseks ja kinnitamiseks riikide tasandil tehtavatel jõupingutustel ning sellele järgnevatel kvaliteedikontrollidel, mida teostab Eurostat enne andmete avaldamist.

2.2.2 *Metodoloogilised juhised*

Eurostat on avaldanud õhutranspordistatistika käsiraamatu, et anda liikmesriikidele ja teistele andmeid esitavatele riikidele juhiseid määruse rakendamiseks. Käsiraamatut ajakohastatakse kord aastas, et lisada värskemaid teavet, dokumente või suuniseid, mis on kõnealuste statistiliste andmete kogumisel asjakohased.

2.2.3 *Andmete avaldamine*

Määruse nr 1358/2003 artikli 3 kohaselt võib komisjon avaldada kõik andmed, mida liikmesriik ei ole kuulutanud salajaseks. Tegelikult on seda tingimust kasutanud väga vähesed riigid ning avaldada võib suurema osa Eurostatile esitatud andmetest.

Lennuettevõtjate andmete avaldamine piirdub siiski Euroopa Liidu ja mitteliikmesriikide litsentsitud lennuettevõtjate koondandmetega. Lennuettevõtjate üksikasjalike andmete avaldamine on vabatahtlik ning tegelikult ei luba riiklikud konfidentsiaalsuspiirangud paljudel riikidel selliseid andmeid esitada või piiravad neid koondandmetega.

Eurostat avaldab kogutud andmed andmebaasi kaudu, millele on vaba juurdepääs Eurostati koduleheküljelt. Suuruspiirangute tõttu on lennujaamadevaheliste (lennumarsruutide) andmete avaldamise suhtes kehtestatud lävend. Eurostat avaldab kõnealuseid andmeid ka eriväljaannetes, näiteks seerias „Statistics in Focus” või pressiteadetes, milles andmeid esitatakse meediakanalitele ning avalikkusele.

Tabelis 3 on näidatud mõned Euroopa õhutransporti käsitlevad põhilandmed, mis on kogutud kõnealuse määruse alusel.

Tabel 3. Reisijate, kauba ja posti õhuvedu riikide kaupa: 2005. aasta andmed ja kasv aastatel 2003–2005.

	Reisijad		Kaubad ja post	
	2005. aasta andmed	Kasv aastatel 2003–2005	2005. aasta andmed (tonnides)	Kasv aastatel 2003–2005
Belgia	17 813 943	18,0%	694 523	14,5%
Tšehhi Vabariik	11 265 764	45,2%	56 259	5,7%
Taani ²	22 172 778	14,1%	7 465	-17,0%
Saksamaa	145 977 422	20,5%	3 005 967	23,0%
Eesti	1 393 105	96,2%	9 739	92,8%
Kreeka	30 798 527	9,3%	105 502	-23,0%
Hispaania	143 679 871	19,5%	526 125	19,6%
Prantsusmaa	107 955 149	12,1%	1 476 721	4,3%
Iirimaa	24 254 298	24,4%	89 356	114,6%
Itaalia	87 906 423	18,9%	754 302	10,3%
Küpros	6 782 277	11,6%	39 220	23,3%
Läti	1 872 040	165,5%	15 428	14,0%
Leedu	1,434,241	98,7%	9 580	83,6%
Luksemburg	1 538 152	6,1%	624 803	3,7%
Ungari	8 048 760	60,6%	55 472	9,8%
Malta	2 757 240	4,1%	16 891	2,2%
Madalmaad	46 433 037	12,8%	1 550 736	11,7%
Austria	19 684 822	24,6%	181 533	41,0%
Poola ¹	7 080 325	16,2%	31 130	-48,3%
Portugal	20 272 160	14,3%	129 516	4,8%
Sloveenia ¹	1 217 167	16,3%	4 549	-27,1%
Slovakkia	1 582 978	152,9%	4 069	-68,3%
Soome	12 348 113	17,4%	119 569	33,3%
Rootsi	22 899 135	12,0%	:	-
Ühendkuningriik	204 013 386	14,7%	2 450 838	7,2%
Euroopa Liit 25¹	705 820 750	8,5%	10 953 661	3,5%
Bulgaaria	5 022 584	40,5%	16 845	8,5%
Rumeenia	3 493 783	28,6%	17 980	13,5%
Horvaatia ¹	3 915 666	18,7%	18 109	82,3%
Türgi	53 515 594	58,9%	333 511	19,5%
Island	2 111 100	35,2%	62 969	38,7%
Norra	:	-	:	-
Šveits	28 876 072	12,5%	334 024	3,8%

ELi koondandmed ei sisalda ELi partnerlennujaamade topeltandmeid

¹ Andmete kättesaadavuse tõttu on kasv arvutatud 2004. ja 2005. aasta võrdlusena

² Kaupade vedu käsitlevad Taani andmed ei sisalda Kopenhaageni/Kastrupi lennujaama andmeid, sest need ei ole kättesaadavad

3 KOKKUVÕTE

Määruse nr 437/2003 rakendamisel omandatud kogemusi ning saavutatud tulemusi võib üldiselt pidada väga positiivseteks. Kuigi sarnane süsteem toimis ka enne määruse vastuvõtmist, võimaldavad nii liikmesriikides kui ka Eurostatis õigusnormide sätestamiseks tehtud töö ning selleks kasutatud vahendid saada kiiresti võrreldavaid ning usaldusväärseid tulemusi. See kehtib eriti 2004. aastal Euroopa Liiduga ühinenud kümne uue liikmesriigi suhtes, kus õhustranspordistatistika kogumise varasem kogemus oli piiratud.

Enamik määruse tõlgendamise ja andmete kogumise, koondamise, edastamise ning kinnitamisega seotud probleeme on nõuetekohaselt lahendatud. Kõnealuse määruse rakendamisega on sektorit käsitlevad andmed muutunud kättesaadavamaks, kvaliteetsemaks ning ajakohasemaks. Saavutatud tulemusi kasutatakse vahetult strateegiate kujundamisel, eelkõige õhustranspordisektorit käsitleva poliitika väljatöötamisel, rakendamisel ning jälgimisel nii riikide kui ka Euroopa Liidu tasandil. Andmete avaldamine mitmesuguste avalike kanalite kaudu on muutnud protsessi tervikuna nähtavamaks ning lubanud saada kodanikel süsteemidesse investeeritud vahenditest kasu.

3.1 LÜHIAJALISED SUUNDUMUSED

Lähiajal tuleks jõupingutused keskendada järgmistele küsimustele.

- Teatavate andmete kvaliteedi parandamine. Mõned riigid peavad tegema täiendavaid jõupingutusi, et esitada usaldusväärseid ja võrreldavaid andmeid kaubaveo, olemasolevate reisijakohtade ning mõne andmekogumisse C1 kuuluva elemendi kohta.
- Andmete esitamine lennuettevõtjate kohta. Lennuettevõtjate kohta eraldi andmete esitamine, eristades vähemalt Euroopa Liidu liikmesriikide ja mitteliikmesriikide lennuettevõtjaid, peaks olema saavutatav eesmärk kõikides liikmesriikides, ilma et see vähendaks nende konfidentsiaalsuspiiranguid. Lisaks võib teatavatel tingimustel, näiteks kolmandate riikidega õhustranspordilepingute üle peetavatel läbirääkimistel, osutada vajalikuks määratleda menetlus, mille kohaselt võiks komisjon nõuda liikmesriigilt lennuettevõtjate kohta üksikasjalikke andmeid, mida tavapärase andmeesituse käigus ei esitata.
- Bulgaaria ja Rumeenia liitumine Euroopa Liiduga. Eurostat pöörab sellele erilist tähelepanu eesmärgiga tagada, et nimetatud kaks uut liikmesriiki järgivad õhustranspordistatistikat käsitlevaid ELi õigusakte.

3.2 PIKAAJALISED SUUNDUMUSED

Pikemas perspektiivis täiendatakse kogutavaid andmeid ilmselt uute muutujatega, näiteks reisijate tegelik lähte-/sihtkoht ümberistumistega reiside puhul (vähemalt nende reisijate puhul, kellel on kogu reisi jaoks ühtne pilet), Euroopa Liitu saabuvate mitteliikmesriikidest pärit reisijate kodakondsus, piletihinnad, kaudsete transiitreisijate (s.t ümberistuvate reisijate) arv lennujaamade kaupa, või liikumiste

arv erinevate päevaegade kaupa ning tehnoloogia kaupa vastavalt mürataseme piinormidele.

Kõnealused muutujad vastavad poliitika uutele vajadustele ning ei kuulu määruse kohaldamisalasse. Andmeid esitavad riigid on siiski selgelt kinnitanud, et praegu ei ole selliste andmete kogumine võimalik ning et igasugust õhustranspordistatistika kogumisega seotud lisakoormust tuleb nõuetekohaselt põhjendada.

Siiski võib ette näha vähemalt kaks edasist suundumust, mis ei nõua uute andmete kogumist:

- andmete esitamise tähtsuse vähendamine viiele kuule pärast vaatlusajavahemiku lõppu, mis on kooskõlas statistiliste andmete kogumisega teiste transpordiliikide kohta;
- geograafilise ulatuse laiendamine, mis on tingitud kas Euroopa Liidu edasisest laienemisest või kolmandate riikide vabatahtlikust kaasamisest koostöölepingute kaudu.